

Honkakankaan alueen tuulivoimapuiston osayleiskaava / Kaavoitusaloite

KH 06.10.2025 § 255
574/10.02.02/2025

Greenwatt Oy (Y-tunnus 2412896-5) suunnittelee tuulivoimahanketta Äänekosken kaupungin alueelle. Yhtiö on jättänyt 12.9.2025 Äänekosken kaupungille kaavoitusaloitteen Honkakankaan alueelle tuulivoimayleiskaavan laatimisesta.

Hankealue, lähtötiedot ja tavoitteet

Honkakankaan tuulivoiman hankealue sijaitsee Äänekosken kaupungin pohjoisrajalla rajautuen Viitasaaren ja Kannonkosken kuntarajoihin. Toimijalla on tavoitteena toteuttaa Honkakankaan alueelle neljän tuulivoimalaitoksen tuulivoima-alue. Voimalaitoksen yksikköteho olisi 7-8 MW ja yksittäisen tuulivoimalaitoksen kokonaiskorkeus 300 metriä. Sähkön siirto on tarkoitus toteuttaa liittämällä hanke hankealueen läpi kulkevaan Kuhnamo-Viitasaari -sähkölinjaan. Hankkeessa ei rakenneta uusia sähkölinjoja.

Hakija ehdottaa, että Äänekosken kaupunki käynnistää oikeusvaikutteisen yleiskaavan laatimisen alueidenkäyttölain 44 §:n ja 77 §:n mukaan siten, että rakennusluvat voidaan myöntää osayleiskaavan perusteella. Yhtiö vastaa kokonaisuudessaan osayleiskaavan laadinnan ja selvitysten kustannuksista, sekä kuulutuksesta aiheutuvista ja muista vastaavista kuluista. Yhtiö esittää, että kaupungin omien hallinnollisten kustannusten osalta kaupunki vastaa omista osayleiskaavan käsittelyyn liittyvien lakisääteisten tehtävien kustannuksista.

Aloitteen mukaan hankealue on tavanomaisessa metsätalouskäytössä ja sille ei sijoitu asuin- tai lomarakennuksia. Hakijan tavoitteena on, että kaavan laatiminen aloitetaan syyskuussa 2025 ja että kaava olisi valmis valtuuston käsittelyyn vuoden 2026 loppupuolella tai vuoden 2027 alkupuoliskolla.

Maanomistustilanne hankealueella; Hanke on rajattu koskemaan yhden yksityisen maanomistajan alueetta.

Päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta; Greenwatt Honkakangas Oy Ab pyysi 13.3.2023 Keski-Suomen ELY-keskukselta YVA-lain mukaista yksittäistapauspäätöstä siitä, tuleeko hankkeeseen soveltaa YVA-lain mukaista menettelyä. Keski-Suomen ELY-keskus on antanut 16.6.2023 päätöksen, ettei hankkeen toteuttaminen aiheuta laadultaan ja laajuudeltaan YVA-asetuksen hankeluettelon kohdan 7e hankkeiden ympäristövaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Tuulivoimaloiden etäisyys asutukseen: Äänekosken kaupunginvaltuuston hyväksymässä Uusiutuvan energian strategiassa on määritetty 2,5 km:n etäisyys asutukseen. Aloitteen liitteenä olevassa kartassa kaksi eteläisintä voimalaa ei täytä strategian mukaista etäisyysvaatimusta. Aloitteen liitteenä olevan

kartan mukaan itäisimmän voimalan etäisyys asuinkiinteistöstä on n. 2,0 km ja eteläisimmän voimalan etäisyys on n. 2,3 km.

Kaavoitustilanne

Maakuntakaava: Keski-Suomen maakuntakaava on saanut lainvoiman 28.1.2020. Maakuntakaavan päivitys on käynnistynyt rullaavana kaavana. Ensimmäinen päivitys, Keski-Suomen maakuntakaava 2040 käsitteli mm. seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa ja liikenteen muutostarpeita. Vähintään 10 tuulivoimalan alueet osoitettiin kaavassa tuulivoimatuotantoon soveltuvana alueena (tv). Muualle Keski-Suomen alueelle voi yleiskaavoittaa alle 10 voimalan kokonaisuuksia.

Koko maakuntaa koskeva suunnittelumääräys; ”*Uusiutuva energia: Tuulivoiman ja siihen liittyvän sähkönsiirron suunnittelussa tulee ottaa huomioon vaikutukset asutukseen, liikenneväyliin, maisemaan, kulttuuriperintöön, virkistykseen, elinkeinoihin, luontoon, pinta- ja pohjavesiin ja eri hankkeiden yhteisvaikutukset sekä vaikutukset ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen. Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeiden tuulivoimaloiden rakentamisesta tulee pyytää lausunto Puolustusvoimien pääesikunnalta. Tuulivoimaloita ei saa rakentaa alle 4 km:n etäisyydelle Puolustusvoimien alueista eikä alle 12 km:n etäisyydelle varalaskupaikoista. Asuin-, kauppa-, teollisuus-, työpaikka- tai vapaa-ajan alueita suunniteltaessa on mahdollisuuksien mukaan selvitettävä geoenergian ja puun hyödyntämismahdollisuudet.*” Tuulivoimatuotantoon soveltuvana alueena (tv) on osoitettu Kannonkosken ja Äänekosken kuntarajalle, Kannonkosken ja osittain Viitasaaren puolelle sijoittuva aluerajaus.

Yleiskaava: Hankealuetta sivuaa kaupunginvaltuuston 4.3.2013 hyväksymä *Äänekosken rantayleiskaava*. Kaavassa *Pieni-Korppinen* -vesistön rannalle on osoitettu kaksi rakentunutta loma-asunnon rakennuspaikkaa sekä yksi rakentamaton loma-asunnon rakennuspaikka.

Hankealueelle on käynnistetty *Haukilan tuulivoimapuiston osayleiskaavan* laatiminen kaupunginhallituksen päätöksellä 28.4.2025 § 105. Haukilan tuulivoimapuiston osayleiskaavaa laaditaan Äänekosken ja Viitasaaren kaupunkien kesken yhteisenä kaavahankkeena, jossa Äänekosken kaupungin puolelle sijoittuu yksi voimala. Yleiskaava-alue ulottuu Äänekosken kaupungin puolella kokonaisuudessaan alueelle, jonne Honkakankaan tuulivoima-alueesta jätetyn aloitteen mukaiset neljä (4) voimalaa on esitetty.

Asemakaava: Hankealueelle tai sen vaikutusalueelle ei sijoitu asemakaavoja tai ranta-asemakaavoja.

Muut suunnitelmat ja ohjelmat

Uusiutuvan energian strategia; Äänekosken kaupungin uusituvan energian strategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.11.2024. Strategian toimenpiteinä esitetään mm. seuraavaa:

"Tuulivoimapuiston rakentamisen mahdollisuudet tarkastellaan aina kaavoituksella, hankkeen suunnittelun yhteydessä tulee myös samanaikaisesti suunnitella hankkeen liittyminen sähköverkkoon, tuulivoimalaa tai niiden huoltoteitä ei saa sijoittaa pohjavesialueille, tuulivoimapuiston vaikutukset pohjaveteen selvitetään kaavoituksen yhteydessä, tuulivoimalaa ei saa sijoittaa pohjaveden muodostumisalueelle eikä alueen välittömään läheisyyteen ja lisäksi vedenottamoiden lähelle on jätettävä riittävä suojaetäisyys. Sijoituspaikassa sekä sähkölinjojen rakentamisessa tulee välttää luonnontilaisia ja luonnonarvoiltaan arvokkaita alueita. Hankkeen toteuttaminen ei saa katkaista tärkeitä viheryhteyksiä. Tuulivoimalahankealue tulee lähtökohtaisesti sijoittaa niin kauas asutuksesta tai muusta häiriintyvistä kohteesta, ettei ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa ole tarpeen mahdollisessa muutoshankkeessakaan. Tuulivoimala ei voi sijaita lähempänä kuin 2,5 km asutuksesta (vakituisesta tai kesäasutuksesta) tai kymmenen kertaa napakorkeus. Välkevaikutukselle asetettua raja-arvoa (8 tuntia/vuosi) ei saa ylittää. Tuulivoimaloista aiheutuva melu ei saa ylittää kulloinkin voimassa olevassa valtioneuvoston asetuksessa tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista säädettyä. Huomioidaan STM asetus sisämelusta. Melumallinnus on tehtävä todennäköisimmin käytettävällä voimalatyypillä ja päivitetään rakennuslupavaiheessa."

Tuulivoimakaavoituksesta aiheutuvat kustannukset

Kaavoitusaloitteessa esitetään, että Greenwatt Oy vastaa kokonaisuudessaan osayleiskaavan laadinnan ja selvitysten kustannuksista, sekä kuulutuksesta aiheutuvista ja muista vastaavista kuluista. Kaupungin omien hallinnollisten kustannusten osalta esitetään, että kaupunki vastaa omista osayleiskaavan käsittelyyn liittyvien lakisääteisten tehtävien kustannuksista.

Honkakankaan tuulivoimahankkeen vaiheet

14.09.2015	Suunnittelutarveratkaisu, päätös kaupunginhallituksessa § 238
23.09.2015	Rakennuslupa 4 voimalalle, lupatunnus 15-0234-R
05.09.2018	Myönnetty jatkoaika rakentamisen aloittamiselle 29.8.2020 saakka, lupatunnus 18-4106-RJ
20.10.2020	Rakennusluvut merkitty rauenneiksi
15.10.2021	Viranomaistyöneuvottelu (ELY-keskus, K-S liitto, Keuruun kaupunki, Äänekosken kaupunki, konsultit)
11.01.2022	Työneuvottelu (Äänekosken kaupunki, EE Finland Oy, Greenwatt Oy, konsultti)
09.01.2023	Esitieto sähköpostitse YVA-tarpeen esiselvityksestä, hakijana EE Finland Oy (Y-tunnus 2721495-7)

- 10.3.2023 Sähköpostitse toimitettu kaupungille tieto, että kaavoitusaloite on työnalla ja palaavat siihen Äänekosken kaupungin suuntaan lähitulevaisuudessa.
- 24.03.2023 Lausuntopyyntö Keski-Suomen ELY-keskukselta ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta
- 19.04.2023 Äänekosken ympäristölautakunta antoi lausunnon ympäristövaikutusten arviointitarpeesta
- 16.06.2023 Keski-Suomen ELY-keskuksen päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta; *ei sovelleta lakia ympäristövaikutusten arvioinnista.*
- 12.05.2025 Työneuvottelu Honkakankaan tuulivoimahankkeesta
- 12.09.2025 Kaavoitusaloite Greenwatt Oy:ltä

Kaavoituksen toimivalta

Hallintosäännön 22 §:n mukaan yleiskaavan käynnistämisen toimivalta on kaupunginhallituksella.

Päätösvalmistelun harkinta

Äänekosken kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 11.11.2024 uusiutuvan energian strategian, jonka mukaan etäisyydet asuinrakennuksiin (pysyvä ja loma-asutus) tulee olla 2,5 km tai 10 x napakorkeus. Asia tuotiin esille 12.5.2025 käydyssä työneuvottelussa. Aloitteeseen on sisällytetty kartta voimaloiden sijoittumisesta. Aloitteen mukana olleesta kartasta arvioiden kahden voimalan (itäisin ja eteläisin) etäisyys asuinrakennuksiin ei täytä uusiutuvan energian strategiassa määriteltyä etäisyyttä. Näin ollen ainoastaan kahden voimalan kokonaisuus voisi olla mahdollinen. Kaavoitusaloitteeseen ei ole sisällytetty karttaesityksin melu- ja välkemallinnuksia, eikä voimaloiden etäisyyksiä asuinrakennuksiin esim. 2 km:n ja 2,5 km:n puskurilla. Mikäli aloite olisi toimitettu kaupungille Keski-Suomen ELY-keskuksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta tehdyn päätöksen jälkeen syyskaudella 2023, olisi asiaa luonnollisesti arvioitu toisin. Tuolloin ei myöskään olisi ollut vielä kaupunginvaltuuston tekemää etäisyysvaatimusta asutuksen ja voimaloiden suhteen, jolloin hankkeella olisi voinut olla suuremmat mahdollisuudet toteutua.

Arvioiden Äänekosken kaupunginhallituksen 28.4.2025 käynnistämä *Haukilan tuulivoimapuiston osayleiskaava* yhteisenä hankkeena Viitasaaren kaupungin kanssa on tarkoituksenmukaisempi hanke, jolloin mm. sähkönsiirto tulee toteutettavaksi yhtenä ratkaisuna. Hankkeen kaavoitus on kuulutettu vireille ja ympäristövaikutusten arviointi on aloitettu YVA-ohjelman nähtäville asettamisella. Hanke on käynnistämisen jälkeen edennyt suunnitellun mukaisesti ja on tavoitteena saada kaupunginvaltuuston käsittelyyn loppuvuodesta

2027. Honkakankaan tuulivoimahankkeen aloitteessa esitetty kaavoittamisen aikataulu ei ole hallinnollisesta näkökulmasta realistinen. Myöskään esitetyt kustannukset hallinnollisista töistä Äänekosken kaupungin hoidettavaksi ei ole kaupungin käytännön mukaiset. Kaupunki laskuttaa kaikissa tuulivoimaan liittyvissä kaavoitushankkeissa hallinnolliset kulunsa kaavoitussopimusten mukaisesti.

Valmistelija	Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi, puh. 040 717 7479
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Tuononen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus käyttää harkintavaltaa asiassa ja päättää hylätä tulleen kaavoitusaloitteen esittelytekstissä mainituin perustein.
Päätös	Hyväksyttiin.

- - - - -